

A kelet-európai szkíta műveltség kora. (→ 800–600) A minden bizonnyal óiráni nyelvet beszélő szkíták a Fekete-tengertől északra elterülő és a Kubán-vidéki steppéken éltek, de uralmuk alá hajtották a környező népeket is, amelyek -szállás-területére is kisebb számban beköltöztek, többek között az Alföldre is. Igen tagolt társadalomban éltek, feltehető, hogy létrejött náluk a nomád típusú államiság is. Fejedelmeik és előkelőik sírjai fölé hatalmas halmokat emeltek (Csertomlik, Szoloha, Tolsztaja Mogila stb.). E rendkívül gazdag mellékletekkel ellátott sírokat -általában már a -régebbi időkben -kírá-bolták, de még a megmaradt leletek is az ún. állatstílusban -fogant szkíta -ötvös-művészet páratlan gazdagságát szemléltetik. A szkíták ugyan alapvetően nomádok -voltak, de számos népcsoportjuk földművelő volt, jelentős mennyiségű -gabonát szállítottak a görögöknek. Sok nagy alapterületű, földsáncokkal és árokkal körülvett erődített településük, a Dnyeper torkolatánál pedig valóságos – nomád jegyeket viselő – városuk is volt. Területüket Kr. e. 300 és 200 között a -keletről jött szarmaták foglalták el, ezt követően a szkíták nagy része a Krím félsziget steppei területeire menekült, s itt egészen Kr. u. 300-ig fennmaradtak, itteni -fővárosuk Neapolis volt. Történelmük, életmódjuk és hitviláguk sok részletét a -történetírás atyja, a görög Hérodotosz (kb. Kr. e. 484–426) műve őrizte meg az utókor számára. (A középkorban az -európai történetírás egyöntetű felfogása szerint minden keletről jött nép [hunok, avarok, -ma-gyarok] Szkítiából indult nyugati -vándor-útjára. Ezt a nézetet veszi át a magyar Anonymus [→ 1210 körül], Kézai Simon [→ 1282–1285 körül] és a későbbi krónikaírók is. Innen táplálkozott később a magyarok szittyá eredetének tudálékos elmélete is, amely a hun eredet mítoszával fonódott egybe.)